

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภท การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริการการดูแล ก่อนคลอดในโรงพยาบาลชุมชน ภาครใต้ และศึกษาตัวทำนายระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด โดยมีรูปแบบภาวะผู้นำตามการรายงานของตนเอง รูปแบบภาวะผู้นำตามการรายงานของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข การรับรู้การนิเทศ และความพึงพอใจในงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และรวบรวม ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรในการวิจัย เป็นหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชนในภาคใต้ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชน ทุกขนาดอย่างน้อย 1 ปี

1.2 ปฏิบัติงานโดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ได้บังคับบัญชา อย่างน้อย 2 คน

แต่ละโรงพยาบาลชุมชน มีหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพแต่ละ 1 คน ภาคใต้ซึ่งมี 14 จังหวัด มีจำนวนโรงพยาบาลชุมชนทุกขนาด ทั้งหมด 94 โรงพยาบาล (ปฏิทินกระทรวง-สาธารณสุข, 2532) ดังนั้นจึงมีจำนวนประชากรหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ 94 คน ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชน จำแนกตามจังหวัดในภาคใต้

จังหวัด	จำนวนโรงพยาบาลชุมชน	จำนวนหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
ชุมพร	6	6
สุราษฎร์ธานี	16	16
ระนอง	2	2
ภูเก็ต	2	2
พังงา	5	5
กระบี่	4	4
นครศรีธรรมราช	15	15
สตูล	3	3
ตรัง	5	5
พัทลุง	8	8
สงขลา	9	9
ปัตตานี	9	9
ยะลา	3	3
นราธิวาส	7	7
รวม	94	94

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร: การสุ่มตัวอย่างประชากรที่ตรงตามลักษณะที่กำหนด จะศึกษาดังกล่าวในข้อ 1 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเชิงชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

2.1 กำหนดขนาดตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณอย่างง่ายของ นิยม ปุราคม (2517) ตามภาคผนวกหน้า 109

จากการคำนวณตัวอย่างประชากร ได้ตัวอย่างประชากร จำนวน 89 คน แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการลดโอกาสความคลาดเคลื่อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากยิ่งขึ้น จึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นจำนวน 94 คน แต่จากการเก็บข้อมูลจริงได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 95.74

2.2 คำนวณตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัด โดยการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพทุกโรงพยาบาลชุมชนในแต่ละจังหวัด รวมกันทั้ง 14 จังหวัด

2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อ ตัวอย่างประชากรของโรงพยาบาลชุมชนในแต่ละจังหวัดตามที่ได้คิดสัดส่วนไว้แล้วทั้ง 14 จังหวัด

2.4 สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะประเมิน รูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ คัดจากอัตราส่วนจำนวนหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ 1 คน ต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานภายใต้การนำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 2 คน (1 : 2) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีนำรายชื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานภายใต้การนำของตัวอย่างประชากรหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ นำมาจับสลากก็จะได้ตัวอย่างประชากรเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวมแล้ว 180 คน

2.5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามจังหวัดในภาคใต้

จังหวัด	จำนวนประชากร ในแต่ละจังหวัด	ตัวอย่างประชากร หัวหน้าฝ่ายฯ	ตัวอย่างประชากร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
ชุมพร	6	6	12
สุราษฎร์ธานี	16	15	30
ระนอง	2	2	4
ภูเก็ต	2	2	4
พังงา	5	5	10
กระบี่	4	4	8
นครศรีธรรมราช	15	14	28
สตูล	3	3	6
ตรัง	5	5	10
พัทลุง	8	8	16
สงขลา	9	8	16
ปัตตานี	9	8	16
ยะลา	3	3	6
นราธิวาส	7	7	14
รวม	94	90	180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพเป็นผู้ตอบ ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ เป็นคำถามชนิดปลายเปิด และปลายปิด จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดรูปแบบภาวะผู้นำ ของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ตามการรายงานของตนเอง โรงพยาบาลชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากแนวคิดของ Blake และ Mouton เพื่อวัดรูปแบบภาวะผู้นำ (Grid Style Self Assessment) ของตนเอง มีจำนวน 30 ข้อ โดยวัดใน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การตัดสินใจ ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ ความซัดแย้ง อารมณ์ อารมณ์ขันและความกระตือรือร้น

ตัวอย่างข้อคำถามในตอนที่ 2

องค์ประกอบที่ 1 การตัดสินใจ

การจัดเรียงลำดับ	ข้อความ
_____	ข้าพเจ้ายอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

แต่ละองค์ประกอบ จะมีข้อความที่บอกลักษณะ พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกในองค์ประกอบนั้น ๆ แยกต่างกัน 5 ลักษณะ โดยผู้ตอบแบบสอบถามจัดเรียงลำดับข้อความทั้ง 5 ข้อความ ที่คิดว่าตรงกับลักษณะที่ผู้นำแสดงออกจาก บ่อยมากที่สุด จนถึง แสดงออกน้อยที่สุด โดยจัดลำดับตั้งแต่ ลำดับที่ 1 จนถึงลำดับที่ 5 (โดยที่การเรียงลำดับในองค์ประกอบเดียวกันไม่ได้ซ้ำกัน) การให้คะแนนมีความหมายและถือเกณฑ์ ดังนี้

ลำดับที่ 1	ข้อความที่แสดงออกบ่อยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ลำดับที่ 2	ข้อความที่แสดงออกบ่อยมาก	ให้ 4 คะแนน
ลำดับที่ 3	ข้อความที่แสดงออกปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ลำดับที่ 4	ข้อความที่แสดงออกน้อย	ให้ 2 คะแนน
ลำดับที่ 5	ข้อความที่แสดงออกน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

นำคะแนนของแต่ละคนไปวิเคราะห์ตามตารางการวิเคราะห์คะแนนตามภาคผนวก (ข) โดยที่ให้รวมค่าคะแนนในแต่ละช่อง (Column) ของแต่ละคน ค่าคะแนนรวมในช่องรูปแบบภาวะผู้นำใดสูงที่สุด ก็จะเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เด่น (Dominant Grid Style) ที่สุดของผู้นำนั้น สำหรับคะแนนรองลงไปจาก

คะแนนสูงที่สุด จะเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่ซ่อนเร้น (Back up Grid Style) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะภาวะผู้นำที่เด่นที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การนิเทศของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพต่อการนิเทศงานสาธารณสุขระดับจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิดเลือกตอบ 1 ข้อ มีจำนวน 27 ข้อ

ตัวอย่างข้อคำถามของแบบสอบถามในตอนที่ 3

ข้อคำถาม	เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงมาก	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงน้อย	ไม่เป็นจริงเลย
1. การนิเทศงานฯ ทำให้งานของท่านบรรลุเป้าหมาย					

การเลือกตอบในแต่ละช่วงคำตอบ มีความหมายดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นมากที่สุด

เป็นจริงมาก หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นมาก

เป็นจริงปานกลาง หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นเป็นบางส่วน

เป็นจริงน้อย หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย

ไม่เป็นจริงเลย หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรูสึก
หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นเลย

ข้อความในตอนที่ 3 นี้ ประกอบด้วย ข้อความทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งมีเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ (ได้แก่ 4,5,9,12,13)		
เป็นจริงมากที่สุด	ให้ 5	คะแนน	เป็นจริงมากที่สุด	1	คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้ 4	คะแนน	เป็นจริงมาก	2	คะแนน
เป็นจริงปานกลาง	ให้ 3	คะแนน	เป็นจริงปานกลาง	3	คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้ 2	คะแนน	เป็นจริงน้อย	4	คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ให้ 1	คะแนน	ไม่เป็นจริงเลย	5	คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในงานอนามัยแม่และเด็กของหัวหน้า
ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ชนิดเลือกตอบ 1 ข้อ มีจำนวน
35 ข้อ

ตัวอย่างข้อความในตอนที่ 4

ข้อความ	พึงพอใจ				ไม่พึงพอใจเลย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. นโยบายการบริหารในหน่วยงาน ทำให้ท่าน ปฏิบัติงานอย่างคล่องตัว					

การเลือกตอบในแต่ละช่วงคำตอบมีความหมายดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด หมายถึง ข้อความทั้งหมดในประโยคตรงกับความรูสึกที่ตอบ
สนองความคาดหวังมากที่สุด (ตอบสนองความ
คาดหวังในการทำงานประมาณร้อยละ 100)

ฟังพอใจมาก	หมายถึง	ข้อความทั้งหมดในประโยค ตรงกับความรู้สึกที่ ตอบสนองความคาดหวัง <u>มาก</u> (ตอบสนองความ คาดหวังในการทำงานประมาณร้อยละ 75)
ฟังพอใจปานกลาง	หมายถึง	ข้อความทั้งหมดในประโยค ตรงกับความรู้สึกที่ ตอบสนองความคาดหวัง <u>ปานกลาง</u> (ตอบสนอง ความคาดหวังในการทำงานประมาณร้อยละ 50)
ฟังพอใจน้อย	หมายถึง	ข้อความทั้งหมดในประโยค ตรงกับความรู้สึกที่ ตอบสนองความคาดหวัง <u>น้อย</u> (ตอบสนองความ คาดหวังในการทำงานประมาณร้อยละ 25)
ไม่ฟังพอใจเลย	หมายถึง	ข้อความทั้งหมดในประโยคที่ <u>ประสพ</u> ในการทำงาน ไม่ตอบสนองความคาดหวังเลย

ข้อความในตอนที่ 4 ประกอบด้วย ข้อความที่มีความหมายทั้งทางบวก และทางลบ
เช่นกัน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความทางบวก (ได้แก่ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 15)			ข้อความทางลบ (ได้แก่ ข้อ 15)		
ฟังพอใจมากที่สุด	ให้	5 คะแนน	ฟังพอใจมากที่สุด	ให้	1 คะแนน
ฟังพอใจมาก	ให้	4 คะแนน	ฟังพอใจมาก	ให้	2 คะแนน
ฟังพอใจปานกลาง	ให้	3 คะแนน	ฟังพอใจปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ฟังพอใจน้อย	ให้	2 คะแนน	ฟังพอใจน้อย	ให้	4 คะแนน
ไม่ฟังพอใจเลย	ให้	1 คะแนน	ไม่ฟังพอใจเลย	ให้	5 คะแนน

ตอนที่ 5 แบบวัดการบริการการดูแลก่อนคลอด หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
เป็นผู้ประเมินการให้บริการ โดยประเมินจากพฤติกรรมการทำงานเป็นรายด้าน ทั้งเชิง
ปริมาณและคุณภาพ ทั้ง 9 ด้าน ตามที่ฝ่ายส่งเสริมได้ปฏิบัติจริง ลักษณะแบบวัดการบริการ จะเป็น
แบบมาตราส่วนประเมินค่า ชนิดเลือกตอบ 1 ข้อ มีจำนวน 42 ข้อ (ภาคผนวก)

ตัวอย่างข้อความถามในตอนที่ 5

การบริการการดูแลก่อนคลอด	น้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อ 1 เดือน	1 เดือน ต่อ 1 ครั้ง	6 สัปดาห์ ต่อ 1 ครั้ง	2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง	นานกว่า 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง หรือไม่ทำเลย
การค้นหาหญิงมีครรภ์ 1. สำรวบ้าน 2. เยี่ยมบ้าน					

การพิจารณาเลือกตอบ (เฉพาะข้อความตอบที่มีได้ระบุปริมาณ) ในแต่ละช่วงคำตอบมีความหมายและมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ทำเป็นประจำ	หมายถึง	หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามข้อความในข้อความถามนั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ ให้ 5 คะแนน
ทำบ่อย	หมายถึง	หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามข้อความในข้อความถามนั้นเป็นส่วนใหญ่ ให้ 4 คะแนน
ทำปานกลาง	หมายถึง	หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามข้อความในข้อความถามนั้นโดยปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง ให้ 3 คะแนน
ทำนาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามข้อความในข้อความถามนั้นเป็นส่วนน้อย ให้ 2 คะแนน
ไม่ได้ทำ	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย ให้ 1 คะแนน

การพิจารณาคะแนนระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดในแบบสอบถามตอนที่ 5 นี้ ซึ่งวัดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพนั้น ผู้วิจัยถือเกณฑ์การตัดสินจากการศึกษาเกณฑ์การตัดสินทั่วไปในขั้นต้นก่อน (ประกอบ กรรณสูต, 2528) แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลอนามัยแม่และเด็ก และทางการสาธารณสุขได้ตัดสินเกณฑ์ระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	4.50 - 5.00	ระดับการบริการสูงสุด
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	3.50 - 4.49	ระดับการบริการสูง
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	2.50 - 3.49	ระดับการบริการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.50 - 2.49	ระดับการบริการต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.00 - 1.49	ระดับการบริการต่ำที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นผู้ตอบ ประกอบด้วย

2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นคำถามชนิดปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดรูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ (ตามการรายงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างจากแนวคิดของเบลคและมอตัน (Blake and Mouton) โดยให้จัดลำดับและให้ค่าคะแนนเช่นเดียวกับแบบสอบถามที่ใช้วัดลักษณะผู้นำตามการรายงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมีจำนวน 30 ข้อ และวัด 6 องค์ประกอบ สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเพื่อหารูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายแต่ละคนนั้น ใช้ค่าคะแนนรวมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน โดยที่ค่าคะแนนรวมในช่องรูปแบบภาวะผู้นำใดสูงที่สุด ก็จะเป็นรูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมผู้นั้น ซึ่งเป็นการรายงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสาร ... และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ การนิเทศ ความพึงพอใจในงาน งานสาธารณสุขมูลฐาน งานอนามัยแม่และเด็ก คู่มือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพโรงพยาบาลชุมชน ตลอดจนที่นิเทศระดับจังหวัดในสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อคำถามที่ได้ และสร้างเครื่องมือขั้นแรก

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลอนามัยแม่และเด็ก และผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 10 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบเครื่องมือทั้ง 2 ชุดครั้งนี้ ชุดที่ 1 แบบวัดลักษณะผู้นำตามการรายงานของหัวหน้า จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามวัดการรับรู้การนิเทศ จำนวน 27 ข้อ แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในงาน จำนวน 46 ข้อ และแบบสอบถามการบริการ การดูแลก่อนคลอด 42 ข้อ และชุดที่ 2 คือแบบวัดลักษณะผู้นำตามการรายงานของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข จำนวน 30 ข้อ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมารวบรวม พิจารณา ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยถือเกณฑ์การยอมรับและเห็นตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน ขึ้นไป ผลปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่านใน 10 ท่าน เห็นตรงกันเสนอให้ปรับข้อความ ให้สื่อความหมายชัดเจนขึ้นบางข้อรายการ ยกเว้นแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในงาน ให้ตัด จำนวนข้อรายการจาก 46 ข้อเป็น 35 ข้อ เนื่องจากข้อรายการมีเนื้อหาซ้ำซ้อน และข้อรายการที่เหลือก็ครอบคลุมเนื้อหาและมีภาษาชัดเจนดีแล้ว จึงใช้เป็นแบบสอบถามได้

สำหรับเครื่องมือ ชุดที่ 1 ตอนที่ 4 คือ แบบวัดระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด ผู้วิจัยได้หาความตรงตามเนื้อหาทั้งข้อคำถามของแบบสอบถาม และเกณฑ์การตัดสินระดับการ บริการ เช่นเดียวกับแบบสอบถามตอนอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้ว แต่ในเรื่องเกณฑ์การตัดสินระดับ มีรายละเอียดที่แตกต่างออกไป ดังที่ผู้วิจัยเสนอต่อไปนี้

1. ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ พอจะรวบรวมและเสนอมาเป็น เกณฑ์ 5 ระดับดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	4.50 - 5.00	ระดับสูงมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	3.50 - 4.49	ระดับสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	2.50 - 3.49	ระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.50 - 2.49	ระดับต่ำ
ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.00 - 1.49	ระดับต่ำมาก

2. เสนอเกณฑ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์ และกระทรวงสาธารณสุขตัดสินอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้วิจัยถือเกณฑ์ตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นตรงกัน ผลปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยเกิน 80% กับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้เสนอในขั้นต้นทั้งหมด

การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่มีคุณลักษณะคล้ายกับประชากรจริงซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 25 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 25 คน ของโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดชลบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนนทบุรี แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) (ประคองกรรณสูตร, 2525)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right\}$$

n หมายถึง จำนวนข้อสอบ

s_i^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 2 ของชุดที่ 1 เป็นแบบวัชรูปแบบภาวะผู้นำ โดยหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพเป็นผู้ตอบ ได้ค่าความเที่ยงแยกเป็นลักษณะผู้นำดังนี้

1.	ลักษณะผู้นำแบบ	1,1	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.53
2.	ลักษณะผู้นำแบบ	1,9	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.45
3.	ลักษณะผู้นำแบบ	5,5	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.88
4.	ลักษณะผู้นำแบบ	9,1	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.53
5.	ลักษณะผู้นำแบบ	9,9	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.76

ส่วนความเที่ยงของรูปแบบภาวะผู้นำ (ตอนที่ 2 ของชุดที่ 2) โดยเจ้าหน้าที่
 สาธารณสุขเป็นผู้ตอบ ได้ค่าความเที่ยงของลักษณะผู้นำต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะผู้นำแบบ	1,1	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.66
2. ลักษณะผู้นำแบบ	1,9	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.57
3. ลักษณะผู้นำแบบ	5,5	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.53
4. ลักษณะผู้นำแบบ	9,1	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.67
5. ลักษณะผู้นำแบบ	9,9	ได้ความเที่ยง เท่ากับ	.78

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การนิเทศ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .76

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

ตอนที่ 5 แบบวัดระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .84

หลังจากเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 90 คน
 และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 180 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด
 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency)
 ได้ค่าความเที่ยงดังนี้ ชุดที่ 1 ตอนที่ 2 รูปแบบผู้นำ 1,1 รูปแบบผู้นำ 1,9 รูปแบบผู้นำ
 5,5 รูปแบบผู้นำ 9,1 และรูปแบบผู้นำ 9,9 ได้ค่าความเที่ยงเรียงตามลำดับดังนี้
 .66, .72, .49, .54 และ .81 ตอนที่ 3 การรับรู้การนิเทศ ได้ค่าความเที่ยง .80
 ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานได้ค่าความเที่ยง .90 และ ตอนที่ 5 แบบวัดระดับการบริการ
 ดูแลก่อนคลอดได้ .90 ส่วนชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ได้ค่าความเที่ยงของรูปแบบผู้นำเช่นเดียวกับ
 ชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ดังนี้ .78, .58, .52, .63 และ .74 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม
 ตัวอย่างประชากรในภาคใต้ 94 แห่ง ใช้เวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 สัปดาห์ ตั้งแต่
 15 พฤษภาคม 2533 ถึง 15 มิถุนายน 2533 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด 282
 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 270 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistic Package for the Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาจำนวน และร้อยละ
2. ค้นหาคะแนนระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด คิดเป็นร้อยละ และมีขีดมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาทดสอบค่าที (t-test) การคิดคะแนนระดับการบริการจากคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด โดยให้ความหมายของคะแนนดังนี้

คะแนนระหว่าง	189 - 210	การบริการอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนระหว่าง	147 - 188	การบริการอยู่ในระดับมาก
คะแนนระหว่าง	105 - 146	การบริการอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	63 - 104	การบริการอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง	42 - 62	การบริการอยู่ในระดับต่ำที่สุด

การเปรียบเทียบระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด กับการรับรู้การนิเทศ และความพึงพอใจในงาน คิดคะแนนรวมของแต่ละปัจจัย แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่าเอฟ (ประคอง กรรณสูตร, 2528)

การรับรู้การนิเทศ ให้คิดคะแนนในรูปคะแนนดิบแล้วให้ความหมายดังนี้

คะแนนระหว่าง	98 - 135	คะแนน หมายถึง	การรับรู้การนิเทศอยู่ในระดับมาก
คะแนนระหว่าง	63 - 97	คะแนน หมายถึง	การรับรู้การนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	27 - 62	คะแนน หมายถึง	การรับรู้การนิเทศอยู่ในระดับน้อย

ความพึงพอใจในงาน

คะแนนระหว่าง	128 - 175	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก
คะแนนระหว่าง	82 - 127	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	35 - 81	คะแนน หมายถึง	ความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบภาวะผู้นำ ที่มีระดับการบริการแตกต่างกัน โดยใช้ χ^2 - test

4. หาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดกับรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความพึงพอใจในงาน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและทดสอบค่าที (ประคอง กรรณสูตร, 2525)

5. วิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความพึงพอใจในงาน ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ กับระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด ซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์